תורה אור

1 דַּבֶּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאל וְאָמֶרְתָּ אֲלַהֶּם כִּי תָבאוּ אֶל הָאָרְץ אֲשֶׁר אָנִי נִתַן לָכָם וּקְצַרְתָּם

ראשית קצירכם אל הכהן:

2 וּסְפַּרְהֶּם לְּכֶם מִּמְּחֲרֵת הַשׁבָּת מִיּוֹם הֲבִיאֲכֶם אֶת עמֶר הַהְּנוּפָה שֶׁבֵע שַׁבָּתוֹת

ממושבתיכם תביאו לחם

ליני
<l

רב נסים גאוו

פרק ים רבי אליעזר אומר. ואכתי מופנה מצד א' הוא, ושמעינן ליה לר' אליעזר דאמר מופנה מצד אחד

אנחנו אותו מדבריהם במס׳

נדה בפרק המפלת (דף כב) מופנה מצד אחד לר׳ ישמעאל

מופנה מצו אחו לדי שמע. למידין ואין משיבין, לרנ למידין ומשיבין. והואיל ו

, אליעזר 6) עומד כר׳ ישמעאל

כי אנו מוצאין ר' יהושע חברו

. של ר' אליעזר אומר ווו״ז

והשאר שוו כולם בדבר אחד

יוושאו שוו כילט בובו אחד כי מופנה מצד אחד למידין ומשיבין, ידענו כי ר׳ אליעזר בכלל החכמים ששוו עומד וסובר כמותן. שאילו היה

חולק עליהן בדבר זה היה נזכר עם ר' ישמעאל, וכיון

. שלא הוזכרה החלוקה אלא

שלא החוכוה החולוקה אלא בר' ישמעאל בלבד נתברר כי ר' אליעזר אינו שוה לו וכרבנן סבירא ליה. ומיכן אמרוושמעינן ליה לר' אליעזר

. דאמר מופנה מצד אחד למידיז

ואמו מופנה מצו אחו למירין ומשיבין, לפי שכל החכמים שהיו באותו הדור שוו בדבר זה חוץ מר' ישמעאל שהוזכר

בפירוש שהוא חולק.

לון הלשון מדויק ואמנסכוונתו שודאי ר״א היה בדורו של

היה להזכירו עם ר"י ועיין ברש" כאן בד"ה ושמעינן וביבמות קד

מ"ל ד"ה לא מופני ול"ע.

רבינו חננאל (המשר)

מלאכה שאפשר לה לעשות

והבאת איזמ*ר כיון שאיפט.* לו להביאו מע״ש ולא הביאו

אין הבאתו דוחה את השבת. אין הבאות ורווה את השבות. ואפילו לעניין עשיית פסח דכרת הוא, לא מייתינן איזמל למול בנו או עבדו כדי שיותר לו לעשות פסח. ולא

שנא להו לרבנן לא דרך

. רה״ר ולא דרך גגות וקרפיפות וחצרות הכל אחד הוא ובכל

עובדא ולא הביאוהו בשבת, דאמרינן בכל מקום (רב) עב[יד] מעשה רב דגמרינן

מינה. וזה הוא המעשה.

תמימת תהיינה:

ויקרא כג י

ויקרא כג טו

(דף סו:) אין ביטול רשות מחלר

לחלר ועוד דבלאו הכי פריך שפיר:

מפלגא דיומא לפניא. רב

לטעמיה דאמר במסכת

בתים וחלרות. שני בתים פתוחים לשתי חלרות שתים לכל חלר ושתי חלרות פתוחות למבוי: כמאן דססימי דמי. דהא לגבי מבוי כמאן דסתימי הוו דהא חלרות מפסיקות בינתים שאין הבתים מוליאין להם: אפשר דמבטלי. בני הבתים שבחלר רשות שיש להם בחלר לגבי

חד מינייהו והוי כל החצר שלו ומותר להוליא מביתו לחלר: סוף סוף בים איכא. בכל חלר בתים ליכא ורב בעי שני בתים לכל חלר: אלא אמר רב השי. טעמה להו משום בתים וחלרות פתוחות לתוכו הוא דרב בין עירבו ביו לא עירבו מכיון דפתיחי שתי חלרות למבוי ושני בתים לכל חלר תורת מבוי עליו וניתר בלחי וקורה והיינו טעמא דכי עירבו בחלרות ולא נשתתפו במבוי אסור לטלטל בו וכי לא עירבו שרי: מי גרם לחלירות שיאסרו. על המבוי להלריכו שיתוף להוליא מן החלירות לתוכו: בחים. הוא דגרמי לו דאי לאו משום בתים הוו להו חלרות ומבוי רשות אחת דרב דאמרה להא מלתא כר"ש סבירא ליה דאמר בעירובין (דף עד.) גג וחלר וקרפף ומבוי כולן רשות אחת הן ומטלטלין מזה לזה ואמר רב עלה הלכה כר' שמעון והוא שלא עירבו בתים עם החלרות דלא שכיחי מאני דבתים בחלר הלכך לענין טלטול בתוכו נמי כי לא עירבו חלרות עם הבתים שרי דהוה להו כמו שנשתתפו בו דמי גרם לו למבוי ליאסר ולהלטרך לשיתוף בתים גרמו לו ואינם שהרי נסתלקו ממנו ומותר להוליא מן החלרות למבוי כאילו נשתתפו ובנשתתפו לא מספקא לן דמותר לטלטל בכולן: לא לכל אמר רבי אליעור. לא בכל מכשירי מצוה אמר כן. ולקמן מפרש הי מכשירי מצוה אתא למעוטי: שתי הלחם. דעלרת חובת יום הן ואין לאחרן עד למחר: ולה למדן רבי הליעור. דחפייתם תדחה שבת אלא בגזירה שוה ואי בכל מכשירי מלוה שעיקר המלוה נוהגת בשבת אמר מכשיריה כמותה למה לי גזירה שוה: מה הבאה האמורה בעומר מכשיריה. דהיינו קלירה טחינה והרקדה שלה דוחין את השבת כדאמרינן במנחות (דף עב.) בחרים ובקניר תשבותם מה חריש רשות אף קליר רשות ילא קלירת העומר שהיא מלוה: שכן (מ) מצח קצור. שלח לשם עומר מלוה לקלור לשמה דכתיב

וקלרתם והבאתם הלכך קלירה גופה מלוה היא מאמר בשתי הלחם שלא נאמר בהן קלירה: לאי. באמת: מלד אחד. הבאה דעומר מופנה הבאה דשתי הלחם אינה מופנה דלריכה לגופה: ושמעינן ליה לרכי אליעור דאמר. גזירה שוה שאינה מופנה משני נדדיה אלא מנד אחד למדין ממנה אם אין להשיב אבל אם יש להשיב משיבין. ובמסכת יבמות בפרק מלות חלילהיי שמעינן ליה דאמר הכי דקתני חליצה בשמאל פסולה ורבי אליעזר מכשיר דלא יליף רגל ממצורע ופרכינן ורבי אליעזר לא יליף ממצורע והא תניא ר"א אומר מניין לרציעה שהיא באוון ימנית נאמר כאן אחן ונאמר להלן אחן וכו׳ ומשנינן אזן אזן מופנה רגל רגל לא מופנה והאי לאו מופנה דקאמרינן משני לדדין קאמר דרגל דכתיב בחלילה אינטריכא לגופה אבל מלד אחד מופנה הוא דפרשת מלורע מופנה הוא ההיא דעני דכולהו כתיבין במלורע עשיר: **מביאו** ° ריבויא הוא. דהא אוהקרבתם מנחה חדשה סמיך ומלי למיכתב ממושבותיכם לחם תנופה ותביאו יתירה הוא: למעוטי מאי. הא דאמר רבי יוחנן לעיל לא לכל אמר רבי אליעזר למעוטי הי מכשירים אתי דלא דחי שבת: וכל מכשיריו. כגון לקוללו מן המחובר: למעוטי לילית. שלא יתלנה בטליתו בשבת כדמפרש טעמא ואזיל: 35

אחת. ופירק רב אשי פירוק אחר ואמר מי גרם לחצירות הללו הפתוחות למבוי להיאסר בהן טלטול בתים, מפני אלו הבתים אחת. ופירק רב אש פירוק אחר ואמר מי גרם מהצרות הלכו הפתוחות למבור להיאמר בהן טלטול בחנים, מפני אלו הבתים שהן פתחיון לתוכן ולא עירבים, שאלו לא היו בהן בתים מתרין יה יה שובתים שם טלטלט בה בכולה שהן כמו קרפן שמותר השובת בו לטלטל בכולן, וגם המבוי לא נאסר בהן טילטול אי לא מפני הבתים שהן פתוחים לתוכה ואינם. כלומר כיון שלא עירבו תחשבם כאל מחומים הם ואינם כלל. הלא אילו היו סתומין היה חטלטול מותר בהם עכשיו יהיה מותר, ועמדו דברי רב השי. ועיקר דברי רב ופירושם בעירובין פרק הדר עם הנכרי בתגר, ופירשנום שם. ושמעינן מינה דרבן פל פליג על ר" שמענן דשר דרך גנות ודרך הצירות ודרך קרמיפות. ואע"ג דאמר רב הלכתא כר שמעון בפרק כל גנות העיר רשות אחת הן, לגבי איזמל לא שרינן בכי האי גוונא, דבהדיא קי""ל הילכתא דרבנונ) וככלליה דרבי עקיבא דאמר כל

אפשר דמבמלי רשות בו'. וא"ת כי עירצו חלרות נמי עם בתים מלינן למימר שיש חלר למבוי כגון שביטלו אותו של חלר זה לרשות דכולהו שיש להם במבוי לבני חלר אחרת ויכולין לטלטל מן החצר למבוי הא לא בעי לאקשויי °דאיכא למ"ד בעירובין

> שבתים וחצרות פתוחין לתוכו והכא בתים ש איכא חצרות ליכא כי לא עירבו נמי ליחזינהו להני בתים כמאן דסתימי דמו וחצרות איכא ובתים ליכא אפשר דמבטלי ליה רשותא דכולהו לגבי חד סוף סוף בית איכא בתים ליכא אפשר דמצפרא ועד פלגא דיומא לגבי חד מפלגיה דיומא ולפניא לגבי חד סוף סוף בעידנא דאיתיה להאי ליתיה להאי אלא אמר רב אשי מי גרם לחצרות שיאסרו בתים וליכא אמר ר' חייא בר אבא א"ר יוחנן •לא לכל אמר ר' אליעזר מכשירי מצוה דוחין את השבת שהרי שתי הלחם חובת היום הן ולא למדן ר"א אלא מגזירה שוה דתניא ר' אליעזר אומר מניין למכשירי שתי הלחם שדוחין את השבת נאמרה הבאה בעומר ונאמרה הבאה בשתי הלחם מה הבאה האמורה בעומר מכשירין דוחין את השבת אף הכאה האמורה בשתי הלחם מכשירין דוחין את השבת מופני דאי לא מופני איכא למיפרך מה לעומר שכן אם מצא קצור קוצר תאמר בשתי הלחם שאם מצא קצור אינו קוצר לאי אפנויי מופני מכדי כתיב יוהבאתם את עומר ראשית קצירכם אל הכהן 20 ביום הביאכם למה לי ש"מ לאפנויי ואכתי מופנה מצד אחד הוא ושמעינן ליה לר' אליעזר יידאמר מופנה מצד אחד למידין ומשיבין יתביאו רבויא הוא למעומי מאי אילימא למעומי לולב ייוהתניא לולב וכל מכשיריו דוחין את השבת דברי ר"א ואלא למעוטי סוכה והתניא סוכה וכל מכשיריה דוחין את השבת דברי ר"א ואלא למעומי מצה והתניא מצה וכל מכשיריה דוחין את השבת דברי רבי אליעזר ואלא למעומי שופר והתניא שופר וכל מכשיריו דוחין את השבת דברי ר"א אמר רב אדא בר אהבה למעומי ציצית למליתו ומזוזה לפתחו תניא נמי הכי ושויז שאם צייץ מליתו ועשה מזוזה לפתחו שהוא חייב מאי מעמא אמר רב יוסף לפי שאין קבוע להם זמן אמר

ליה אביי אדרבה מדאין קבוע להם זמן כל

עירובין (דף סח:) מבטלין וחוזרין ומבטלין: מי גרם לחצרות. חנן הי"ל דאפילו עירבו חלרות עם בתים מותר לטלטל (כ) דהא רב דאסר בעירבו לטעמיה דפסיק כרבי שמעון דוקא בלא עירבו אבל רבי יוחנן פסיק כר"ש בין עירבו בין לא עירבו וכר" יוחנן קי"ל: לא לכל אמר רבי אליעזר מכשירי מצוה דוחין את השבת. לקמן מפרש דאתא למעוטי נינית ומוחה וה"פ לא (ג) כל מצות הנוהגות בשבת אמר ר' אליעזר שמכשירין ידחו שבת שהרי שתי הלחם כו' ומשמע לכאורה דאי לא דאשכחן דמלריך ר' אליעזר ג"ש הוה גמרינן לנינית ומזוזה ממילה ונימא דמכשיריה דחו שבת ותימה הוא היכי שייך למילף לילית ומוחה ממילה דמילה דין הוא דמכשיריה דוחין שבת דהיא עלמה דוחה שבת אבל נינית ומוחה אין

במלותן דחיית שבת: תאמר בשתי הלחם שאם מצא

קצור אינו קוצר. תימה מאי קא פריך דהיא גופה נילף מינה מה העומר שאף על פי שמלא קצור קוצר אף שתי הלחם אם מצא קצור קוצר ונילף מינה תרתי מכשירין וקצירה ותירץ ר"ת דהא לא דמי דנילף מינה קלירה שהרי בעלרת יהיו כל החיטין והשעורין קצורים ולח משמע דאתיא ג"ש אלא (ד) מכשירין דדחו שבת א"נ י"ל דהא לא מלי למימר נילף קלירה דמהיכא נפקא לו קלירת העומר דדחיה שבת מדכתיב בחרים ובקליר תשבות כדדרשינן במנחות בשילהי ר' ישמעחל (דף עב.) מה חריש רשות אף קליר רשות ילא הלירת העומר מצוה וגלי רחמנא דליכא למילף אלא לגבי העומר דכתיב ביה נמי קליר ולא לגבי שתי הלחם דלא כתיב בהו קציר ועל כרחיך ודאי היינו טעמא דיליף גבי עומר קלירה משום דכתיב ביה קציר דאי לאו הכי מ"ש

דיליף טפי גבי עומר מגבי שתי הלחם דהכא נמי נימא ילא קלירת שתי הלחם שהיא מלוה: ושוין שאם צייץ שליתו בו' מ"ש בו'. תימה מה לריך טעם לזה אלא משום דלא אשכחן דרבינהו קרא דכל אינך מצרכינן קרא לקמן דלא גמרי מהדדי ומיהו יש לומר דאיכא למילף לילית ומזוזה מסוכה דמאי פרכת שכן נוהגת בלילות כבימים מזוזה נמי נוהג בלילות כבימים וכן לילית לרבנן דפליגי עליה דרבי שמעון בפרק התכלת (מנחות דף מג.) דלא דרשי וראיתם אותו פרט לכסות לילה אלא °פרט לכסות סומא ולהאי טעמא דפרישית דמסוכה יליף לריך לומר דלילית (ס) אם עבר זמנה בטלה דאי לאו הכי איכא למפרך מה לסוכה שכן אם עבר זמנה בטלה דמסתבר דמילה אם עבר זמנה לא בטלה שאותה מילה עלמה שהוא מיחייב בשמיני הוא עושה בתשיעי שאם מל בשמיני לא היה חוזר ומל במשיעי אבל (1) סוכה ציצית ומזחה בכל יומא מיחייב בהן אפילו קיימם היום חייב לקיימם למחר הלכך כשעבר היום ולא עשאם מלות היום לא יקיים עוד לעולם ואם תאמר ומסוכה היכי מני למילף וכן כל הנך דלקמן דפריך ניכתוב רחמנא בהאי וניתי הנך וניגמרו מיניה אדרבה נגמר מכיבוד אב ואם ומבנין בית המקדש דלא דחו שבת

שמואל בר אבודימי הוה ליה עובדא למגזר לרב ששעא בריה. אנשיון למיתי איזמל שאל לר' מונה אמר להון ידחה למחר, שאל לר׳ יצחק בז אלעזר אמר להון משחוק [קונדיטון] לא אנשיר א"ר חייא בר אבא א"ר יוחנז . לא לכל א״ר אליעזר מכשירי מצוה דוחיו את השבת. שהרי שנאמר והכאתם את עומר וגו׳. ונאמרה הבאה בשתי הלחם. שואמר ממושרוחיהם כדאיתא

ישמעאל אומר, העומר היה בא בשבת מג' סאין וכו', ת"ר תקריב את מנחת בכוריך, מה ת"ל לפי גרסינן באחרית פרק רי ישמעאל אומה, העומה ריה בא בשבת מג' סאין חכרי, ח"ר תקריב את מנחת בכוריך, מה ח"ל לפי שמצות העומר אינומר להיביא מן העקריב לפי שמצות העקרוב שמצות העקרוב לפי שמצות העקרוב לפי שמצות העקרוב לפי שמצות העקרוב בלימה. מניין שאם קצר ביום כשר ודוחה שבת, ח"ל תקריב כל שהוא תקריב מ"מ תקריבו אפילו בשבת אפילו ביום בטומאה. ותוב תגיא ובורים בסוף בשה את מועדי ה", מה ת"ל לפי שלא למדנו שדוחין את השבת אלא הפסח והתמיד שכתוב בהן במועדו, מניין לרבות העומר והקרב עמר, אתי הלחם להיק שראו שבת, של הירא וו ההלכה כולה. ואפילו רי אליעור שמתיר במכשירי מצוה מודה שאם ציין טליתו ועשה מזוחה בפתחו בשבת שהוא חייב. ואמרינן מ"ש הני ואוקימנא שמתיר במכשירי מצוה מודה שאם ציין טליתו ועשה מזוחה בפתחו בשבת שהוא חייב. ואמרינן מ"ש הני ואוקימנא $\hat{\sigma}$) [urclet] $\hat{\sigma}$. $\hat{\tau}$: $\hat{\tau}$: $\hat{\tau}$: $\hat{\tau}$. $\hat{\tau}$], $\hat{\tau}$) [$\hat{\tau}$], $\hat{\tau}$] $\hat{\tau}$] ו) [דף קד.],

הגהות הב״ח

(A) רש"י ד"ה שכן אם מנא: (ב) תום' ד"ה מי גרם וכו' מותר לטלטל בכולו דהא רב: (ג) ד"ה לא לכל וכר׳ וה"פ לא לכל מנום: (ד) ד"ה מאמר וכו׳ אלא למכשירין: (ה) ד"ה ושוין סנם למבשירין: (ד) רייה ושוין וכו' דלילית ומזוז' אם עבר: (1) בא"ד אבל לילית ומזחה כל"ל ותיבת סוכה נמחק:

גליון הש"ם

יא ע"א ד"ה לפרזומא ועיין בשער המלך פ"ג מהל' לילית:

מוסף רש"י

בתים וחצרות פתוחין לתוכו. נמים פמוחין לחלרות וחלרות למנוי, שכן היה דרכן שאין נמים פתוחין אלא לחלריהן, וכל חלר האמור בהש"ם ובמשנה אינו אלא לפני הבית. אבל שאחורי הבית מוקצה או רחבה קרי לה (ערובין ה.) והעך כיון דכולן פתוחים זו לזו ומעורבות יחד דרד פתחיהם חדא חשיב להו ושם . לולב וכל מכשיריו. כלומר מיקוניה ואפילו לקוללו מן המחובר ולאגדו (טובה מב.).

רבינו חנגאל

בתים וחצרות פתוחין לתוכו, והכא כיון שעירבו כאילו אין שם חצר וכולן בתים נינהו. ואפילו נשתתפו כיון . שאין שם (בתים) [חצרות] אין שאין שם (בתים) [חצרות] אין שתוף מועיל באותו מבוי. כך יש לומר כי לא עירבו נמי, כיון שהן אסורין להוציא מן הבתים לחצר לחשוב אותן . הבתים כאלו סתומין הן שאין להם רשות להשתמש י הרחים לחטר וחטר אירא מטלטלין במבוי שאין לו בית. ומפרק יתכן שיבטלו כל בני החצר רשותם לגבי חד, וכיון יוובר שהום לגבי היי, דכיון שמבטלין רשותם לגביה יש לו להוציא מן הבית לחצר, כדתנן נתנו לו רשותם הוא מותר והם אסורים, וקיי״ל הא דתנן נתנו לו רשותם רשותם . מעיקרא מקודם f)שיבטל הויא רשותא לגבייהו. ואקשינז רשותא לגבייהו. ואקשינן וכיון שבטלו כל בני חצר רשותם לגבי חד נעשו כל הבתים שלו וכולן כבית הבתים שלו וכולן כבית אחד הן חשובין, ורב לא אמר אלא בתים ומיעוטי בתים שנים, והכא ליכא שני בתים והיאך מתיר רב. ופירקו עוד כגון שבני חצר בטלו רשותם מן הבקר עד חצי היום לגבי ראובן בפירוש ומחצי היום ולהלן בטלו לגבי שמעון, שנמצאו ראובן ושמעון שניהם מותרין כחצר זו, דהא שמעינן לרב דאמר זו, דהא שמעינן לרב דאמר מבטלין וחוזרין ומבטלין. ואקשינן תוב סוף סוף בעת שמותר לזה להשתמש בחצר זה אסור, ואותה העת אין שם בחצר אלא בית ראובן בלבד, ומחצי היום ולהלז בית שמעוז לבדו ואין לראובן בה רשות להשתמש, ומ״מ לא תמצא ב׳ בתים מותרין בחצר זו בעת

ל) נראה דר"ל דקי"ל כב"ה בעירובין ס"ט ע"ב דנותנין רשות משתחשך. ב) עיין היטב ברי"ף כאן דדחה כל הראיות שהביא רבינו ע"ש.